

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

Krop, sanser og bevægelse

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for

Alle børn skal føle glæde, værdi og tryghed ved egen krop og kroppens reaktioner. Erfaringer og viden om hvordan kroppen virker, kroppens styrker og begrænsninger giver børn mulighed for at få indsigt i sig selv og i andre mennesker. Læringsmiljøet skal støtte alle børn i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen både gennem ro og bevægelse. Hermed lægges fundamentet for fysisk og psykisk trivsel.

Krop

Fysisk aktivitet fremmer indlæring og koncentrationsevne, udvikler sociale kompetencer og skaber grundlag for venskaber. Det er derfor vigtigt, at alle børn befinder sig i stimulerende, udfordrende og inspirerende omgivelser, som lægger op til mange forskellige bevægelsesaktiviteter både indenfor og udenfor.

Læringsmiljøet skal tilbyde alle børn at få erfaringer med og viden om kroppens funktioner, fysisk sundhed; både mad, hygiejne og bevægelse, fordi børn gennem viden om mad, madkultur og bevægelse kan lære at træffe sunde valg, som bidrager til trivsel og sundhed gennem hele livet.

Alle børn skal have mulighed for at udvikle egen integritet, opnå kropsbevidsthed, at sætte grænser for kropslig nærhed og respektere andres grænser.

Kroppen er ikke kun et fysisk redskab men også en sanselig adgang til verden. Læringsmiljøet skal understøtte børns mentale sundhed ved at sikre, at alle børn oplever at bevægelse baner vejen for at udforske, afprøve, nyde og forstå verden.

Sanser

Læringsmiljøet skal stimulere alle børns sanser, fordi det er gennem sanserne børn opfatter verden. Læringsmiljøet skal understøtte de tre motoriske grundsanser:

- Taktilsansen
- Vestibulærsansen/labyrintsansen
- Muskel-led-sansen

sammen med de øvrige fire sanser:

- Lugtesansen
- Synssansen
- Smagssansen
- Høresansen

Et sanseligt læringsmiljø skal tilgodese en æstetisk dimension, hvor barnets legende undersøgelser og kreative eksperimenter med bevægelse er i centrum. Der skal både være plads til barnets kropslige "væren" og "gøren".

Bevægelse

Læringsmiljøet skal skabe mulighed for at alle børn kan indgå i bevægelsesaktiviteter sammen med andre både ude og inde. Fælles bevægelsesaktiviteter udvikler børns kropslige og sanselige indtryk og udtryk og styrker evnen til at aflæse og forstå andres kropssprog. Alle børn skal have mulighed for at udvikle egen integritet, opnå kropsbevidsthed, at sætte grænser for kropslig nærhed og respektere andres grænser.

Hvert børnehus arbejder med en lokale oversættelse af børnehusets pædagogiske læreplan, se beskrivelse på institutionens hjemmeside under den styrkede pædagogiske læreplan.

Læringstegn for 0-2 årige

Læringstegnene er formuleret som konkrete kompetencer og erfaringer uden egentlige slutmål, fordi grundtanken er, at alle børn skal forblive i en læringsproces, og dermed blive så dygtige de kan. Under hvert læringstegn er opremset en række eksempler på, hvordan effekten af det pædagogiske arbejde kan komme til udtryk hos børnene.

Ro i kroppen

Eksempelvis: Finde nydelse i ro. Kunne være stille sammen. Indgå i simple yoga og meditationsøvelser fx drømmerejse i eget indre.

Kendskab til egen krop og kroppens behov

Eksempelvis: Udpege egne og andres kropsdele (næse, hoved, mave mv.). Tegne et simpelt menneske. Udtrykke sult og mæthed. Vaske hænder før måltid, efter toiletbesøg mv. Kende sit køn. Give udtryk for 'for varmt'/'for koldt'. Have opmærksomhed på 'at vokse'.

Kropslig integritet

Eksempelvis: Udtrykke stemninger og følelser gennem kroppen. Sætte grænser for kropslig nærhed. Respektere andres fysiske grænser.

Grovmotoriske færdigheder

Eksempelvis: Bruge kroppen. Begyndende mestring af grundbevægelserne enkeltvis; trille, krybe, kravle, gå mv. Balancere. Klatre op. Gå på trappe. Gyng. Skubbe. Kaste og sparke til en bold.

Finmotoriske færdigheder

Eksempelvis: Anvende pincetgreb. Håndtere simple redskaber; ske, gaffel, farveblyanter, pensel, saks.

Sansemotoriske færdigheder

Eksempelvis: høre, se, lugte, smage, trille, gynge, have hovedet ned ad mv. = vestibulærsansen.
Registrere blød, hård, kold, varm mv. = taktilsansen (føle og berøringssansen).
Hoppe, bevæge sig på trapper, bevæge sig til musik, kende kropsdeles placering, orientere sig i rummet. mv. = den kinæstetiske sans (rum- og retningsansen/ stilling- og bevægelsessansen).

Bevidsthed omkring mad

Eksempelvis: Røre, håndtere, dufte og smage rå og tilberedte madvarer. Deltage i madlavning. Have madmod.

Motorisk selvhjulpenhed

Eksempelvis: Tage initiativ til fysiske aktiviteter og udfordre sig selv f.eks. kravle op, kravle ned.
Bevæge sig op og ned af bakke, trapper mv. Tage tøj af og på. Dække bord. Klare en 'forhindring' ved brug af et redskab.

Læringstegn for 3-6 årige

Læringstegnene er formuleret som konkrete kompetencer og erfaringer uden egentlige slutmål, fordi grundtanken er, at alle børn skal forblive i en læringsproces, og dermed blive så dygtige de kan. Under hvert læringstegn er opremset en række eksempler på, hvordan effekten af det pædagogiske arbejde kan komme til udtryk hos børnene.

Ro i kroppen

Eksempelvis: Finde nydelse i ro. Kunne være stille sammen. Indgå i yoga og meditationsøvelser, drømmerejse i eget indre.

Kendskab til egen krop og kroppens behov

Eksempelvis: Udpege egne og andres kropsdele (næsebor, lillefinger, knæhase, armhule mv.)
Placere indre organer og kende enkelte funktioner (lunger, mavesæk mv). Tegne et menneske med mange detaljer. Vaske hænder før måltid, efter toiletbesøg mv. Kende følelsen af at være mæt, sulten, træt i kroppen, fryse og svede mv. Have begreb om relevant påklædning i forhold til vejret/årstiden. Kende solregler. Vide hvorfor søvn er vigtig.

Kropslig integritet

Eksempelvis: Udtrykke stemninger og følelser gennem kroppen. Sætte grænser for kropslig nærhed. Respektere andres grænser. Respektere at andre kan se anderledes ud.

Grovmotoriske færdigheder

Eksempelvis: Mestre grundbevægelserne enkeltvis og i kombinationer; hoppe, dreje, hinke, løbe, snurre, gribe, klatre. Lege bevægelseslege med digitale medier.

Finmotoriske færdigheder

Eksempelvis: Mestre pincetgreb. Håndtere redskaber på kompleks vis; blyant, pensel, køkkenredskaber, sav, saks mv. Håndtere flere redskaber samtidigt; kniv og gaffel mv.

Sansemotoriske færdigheder

Eksempelvis: Høre. Se. Lugte. Smage. Udtrykke sig om smagen og oplevelsen af mad mv. Slå kolbøtter, dreje rundt om sig selv mv. = vestibulærsansen (balancesansen). Nuanceret registrere kold/varm, hård/blød, modtage og give massage mv. = taktilsansen (føle og berøringssansen). Kaste

ting med forskellig vægt, hælde fra en kande, finde vej i lokalområdet og i naturen mv. = den kinæstetiske sans (rum- og retningsansen/stillings- og bevægelsessansen).

Bevidsthed omkring mad

Eksempelvis: Have madmod. Vide hvad der giver en sund krop. Tilberede mad. Håndtere råvarer. Kende madretter.

Motorisk selvhjulpenhed

Eksempelvis: Selv tage tøj af og på. Deltage i fysiske aktiviteter med andre. Selv tage initiativ til fysiske aktiviteter. Mod på at prøve nyt med høj grad af selvstændighed. Klare en 'forhindring' ved brug af et redskab.